Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Keskiviikko 9.5.2018 klo 11.30—13.30

Läsnä
puheenjohtaja Tarja Filatov sd
varapuheenjohtaja Heli Järvinen vihr
jäsen Reijo Hongisto sin (1—3) (4 osittain)
jäsen Anna Kontula vas (1—3) (4 osittain)
jäsen Jaana Laitinen-Pesola kok(1—3) (4 osittain)
jäsen Rami Lehto ps (1—3) (4 osittain)
jäsen Ilmari Nurminen sd (1—3) (4 osittain)
jäsen Arto Pirttilahti kesk (1—3) (4 osittain)
jäsen Veronica Rehn-Kivi r (1—3) (4 osittain)
jäsen Juha Rehula kesk (1—3) (4 osittain)
jäsen Eero Reijonen kesk (3 ja 4 osittain)
jäsen Eero Suutari kok (1—3) (4 osittain)
jäsen Martti Talja kesk (1—3) (4 osittain)
jäsen Juhana Vartiainen kok
jäsen Eerikki Viljanen kesk (1—3) (4 osittain)
varajäsen Petri Honkonen kesk (1 ja 2) (3 osittain)
varajäsen Antero Laukkanen kd (1—3) (4 osittain)
varajäsen Kaj Turunen kok (1—3) (4 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Marjaana Kinnunen
valiokuntaneuvos Maiju Tuominen

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 17 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi
Hallituksen esitys eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi annetun hallituksen

esityksen (HE 15/2017 vp) täydentämiseksi maakuntien rahoitusta koskevien ja eräiden muiden säännösten osalta
Hallituksen esitys eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi annetun hallituksen esityksen (HE 15/2017 vp) täydentämiseksi maakuntien arvonlisäverokustannusten korvaamista sekä eräitä rahoitusratkaisuja koskien
Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 15/2017 vp
Hallituksen esitys HE 57/2017 vp
Hallituksen esitys HE 15/2018 vp
Hallituksen esitys HE 16/2018 vp
Valiokunnan lausunto TyVL 4/2018 vp
Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi / luonnos 9.5.2018, A 3

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun loppuun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Yksityiskohtaisessa käsittelyn alussa ed. Lehto ehdotti, että lakiehdotukset hylätään. Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Kappaleeseen 11 lisättiin sanat "vuosina 2018 ja 2019".

Kappaleen 14 viimeinen lause poistettiin.

Kappaleen 17 kohdalla ed. Nurminen ed. Kontulan kannattamana ehdotti, että kappaleen loppuun lisätään näin kuuluva virke: "Valiokunta katsoo, että myös kunnan tai maakunnan tulee voida toimia palveluntuottajana." Ehdotuksesta äänestettiin. Äänin 10—7 lausuntoluonnos hyväksyttiin.

Kappaleen 18 kohdalla Ed. Kontula ehdotti ed. Nurmisen kannattamana, että kappaleen 18 ja 19 sijasta hyväksytään näin kuuluva teksti: "Maakunnat tulevat jatkossa saamaan rahoituksensa valtiolta, pääosin yleiskatteellisena. Yksi rahoituksen määräytymisperuste on työttömien määrä. Maakunta siis saa rahaa sitä enemmän, mitä korkeampi on sen työttömyysaste. Ilman verotusoikeutta se ei toisaalta hyödy työllisyyden kasvusta.

Syntynyttä kannustinongelmaa suunnitellaan ratkaistavaksi nykyisten kuntien "sakkomaksujen" jyvittämisellä puoliksi maakunnille. Toimenpiteen teho on kuitenkin varsin kyseen-

alainen, kun muistetaan, että kunnissa motivoituminen työllisyydenhoitoon on vaatinut huomattavasti vahvempia kannustimia.

Tilannetta heikentää entisestään se, että useiden asiantuntijoiden mukaan uudistus on alibudjetoitu. Maakuntien oletetaan järjestävän entistä paremmat palvelut entistä useammalle entistä halvemmalla. On selvää, että kun raha ei riitä kaikkeen, hoidetaan ensiksi sotepalvelut, joissa on paljon subjektiivisia oikeuksia, määrällisiä minimitasoja ja akuutteja toimintoja, järjestämisvelvoitteiltaan löyhästi säädellyt työvoimapalvelut jäävät jalkoihin." Ehdotuksesta äänestettiin. Äänin 10—6, 1 tyhjä lausuntoluonnos hyväksyttiin.

Kappaleen 25 viimeinen lause poistettiin.

Kappaleen 27 loppuun lisättiin näin kuuluva lause: "joiden työmarkkina-asema saattaa olla epävarmempi kuin sote-alan varsinaisten ammattilaisten."

Kappaleen 38 kolmas virke poistettiin.

Ed. Nurminen ed. Kontulan kannattamana ehdotti, että lakiehdotukset hylätään ja että valiokunta esittää näin kuuluvan lausuman: "Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee uuden esityksen, jolla sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut kootaan yhteen, maakunnille siirtyy palvelujen järjestämisvastuu ja maakunnat ja kunnat voivat toimia palvelujen tuottajina. Työ-ja elinkeinoministeriön toimialan uudistus tulee tehdä erillisenä kokonaisuutena siten, että kuntavetoiset TYP-palvelut säilyvät ja kunnille tulee suurempi autonominen vastuu nuorten ja pitkäaikaistyöttömien palveluista. Maakuntaan siirrettävistä muista tehtävistä tulee tehdä oma erillinen esitys." Ehdotuksesta äänestettiin. Äänin 10—5, 2 tyhjää lausuntoluonnos hyväksyttiin.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Lausuntoon jätettiin eriävä mielipide: pj. Filatov, ed. Nurminen, ed. Järvinen, ed. Kontula, ed. Lehto, ed. Rehn-Kivi ja ed. Laukkanen, asiakirjat B—F 3.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi alueiden kehittämisestä ja kasvupalveluista ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 35/2018 vp
Asiantuntijalausunto HE 35/2018 vp TyV 09.05.2018 asiantuntija Robert Arnkil Asiantuntijalausunto A 4
Asiantuntijalausunnon liite HE 35/2018 vp TyV 09.05.2018 asiantuntija Robert Arnkil Asiantuntijalausunto B 4
Asiantuntijalausunto HE 35/2018 vp TyV 09.05.2018 professori Marketta Rajavaara Asiantuntijalausunto C 4
Asiantuntijalausunto HE 35/2018 vp TyV 09.05.2018 professori Jari Stenvall Asiantuntijalausunto D 4

Asiantuntijalausunto HE 35/2018 vp TyV 09.05.2018 tutkija Peppi Saikku Asiantuntijalausunto E 4

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- asiantuntija Robert Arnkil, liite
- professori Marketta Rajavaara, liite
- professori Jari Stenvall, liite
- tutkija Peppi Saikku, liite

Merkittiin, että kokous ei enää ollut päätösvaltainen.

5. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

6. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on 15.5.2018 klo 12.15.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Marjaana Kinnunen